

Škola i Facebook

Marina Kulaš

Osnovna škola Smiljevac - Zadar

m.kulas@zd.t-com.hr

098569111

Viktorija Hržica

AZOO

viktorija.hrzica@azoo.hr

098506362

Sažetak

Današnji učenici sve češće koriste Facebook kao sredstvo komuniciranja i objavljivanja svojih osobnih podataka. Kako djeci skrenuti pažnju na opasnosti prilikom korištenja Facebooka, kako ih upozoriti na težinu objavljenog teksta o nekom prijatelju, kako iskoristiti Facebook u nastavne svrhe? Škola i Facebook.

Rad je spada u temu **Korištenje društvenih mreža u obrazovanju**

Radna verzija rada

Nakon dugogodišnjeg rada u školi predavajući informatiku došla sam do zaključka da se u svakoj generaciji pojavi neki trend, neka moda i da se tada sva djeca time bave. Tako je u doba dok još nije internet vladao, to bilo „zaluđivanje“ raznim igricama, a dolaskom interneta učenici su se malo, po malo počeli baviti praćenjem Big Brother-a (koji im je noću bio zanimljiv, pa ga nisu mogli gledati, te su gledali reprize potajno preko net-a), zatim je došla faza pisanja blogova u kojima su svi sudjelovali, ogovarali se međusobno, radili spačke, a naravno, i ogovarali nastavnike. Tu se već pojavila potreba za pronalaženjem „nepoćudnih“ blogova ili njihovih vlasnika i objašnjavanjem djeci što se i kako smije, može ili u najmanju ruku, što je pristojno objaviti jer – blog mogu svi pročitati! Nije baš bilo moguće otkriti sve blogove s nepoželjnim sadržajima, ali smo znatno smanjili njihovu količinu razgovorima s učenicima.

Već prije dosta godina počelo je u školama dodjeljivanje besplatnih minuta tj. MB, GB učenicima spojenim preko jednog od hrvatskih operatera na internet. Između ostalog, nastavnici koji su bili ovlašteni to raditi, morali su potpisati ugovor, u kojem stoji da su oni odgovorni za to što djeca, koja su dobila besplatan boravak na internetu, rade tamo (bilo u školi, bilo kod kuće)! Tu se javio veliki problem – kako djecu nadzirati što kod kuće rade i je li to uopće moguće. Jasno je odmah bilo svima da je to vrlo teško izvedivo, a kao jedino rješenje se pokazala mogućnost da nastavnici informatike usmjeravaju djecu prilikom korištenja interneta i ujedno ih educiraju o sigurnom, a istovremeno i odgovornom, korištenju toga medija.

Tako sam počela u to vrijeme koristiti blog i saznavati adrese blogova učenika, te ih na jedan pristupačan način educirati.

Najnovija „moda“ je uporaba društvenih mreža, u prvom redu Facebook-a.

Komunikacija preko interneta – chat – rooms, MSN, Skype, mail, Facebook, Zrikka, Twitter

Društvene mreže općenito.

Općenito o pojmu Facebook

– ovo ukošeno planiram još malo razraditi

Kako Facebook koristi sve veći broj učenika, tako mi je pala na pamet ideja korištenja tog medija kao sredstva komuniciranja s učenicima, objavljivanja fotografija sa školskih priredbi, objavljivanja obavijesti što općenitih, što ciljanih...

U jesen 2009. otvorila sam Facebook profil kojeg sam nazvala OŠ Smiljevac Zadar po imenu naše škole. Kao prvu objavu sam napisala da je to „profil za druženje svih bivših, sadašnjih, a i budućih učenika, nastavnika i roditelja povezanih s našom školom“. Malo po malo, počeli su se javljati zahtjevi za prijateljstvom i do kraja godine bilo je preko 400 povezanih osoba – bivših i sadašnjih učenika (naša škola ima 1400 učenika).

Zanimljivo je bilo oduševljenje bivših učenika koji su se prijavljivali i propitivali o svojim nastavnicima i učiteljima.

Fotografije sa školskih priredbi bilo je jednostavno izmijeniti s učenicima priključenim na školski profil. Isto tako, kako naša školska stranica ima ograničenu veličinu, poveznicama s naše stranice na školski profil (i slike priredbe) omogućila sam svim posjetiteljima pregled fotografija s priredbi.

No, tada su se javili i problemi. Ravnatelju su došle pritužbe da je „službeni profil škole“ mjesto gdje ima raznih nepriličnih komentara i objava. Naime, oni koji koriste Facebook znaju da ukoliko ste prijatelj s nekim tko nešto napiše na svoj „zid“, to se prikaže i na vašem „zidu“. Tako se tu našlo raznih nepriličnih objava i bilo je nezgodno to povezati sa školom. Ostavljen mi je izbor – izbrisati profil ili promijeniti naziv. Odabrala sam promijenu naziva profila te razgovora s učenicima kojima sam predavala, jer mislim da bih drugačijom rekacijom profil prestao biti mjesto okupljanja i druženja učenika te da bi izgubio veći dio

prijatelja. Tako je naziv ostao bez početnog OŠ. Samo Smiljevac Zadar. Učenici nisu ni primjetili promjenu u nazivu profila.

Na početku učenici nisu bili sigurni tko je otvorio profil OŠ Smiljevac Zadar i pretpostavljali su da je jedan od njihovih kolega ili kolegica to napravio u cilju šale na račun škole. Bila sam u dilemi priznati im ili ne jer me bilo strah da ih ne odbije moje „prijateljstvo“, a time i mogućnost „zavirivanja“ u njihove profile. No, odlučila sam im reći uz objašnjenje da me ne zanimaju njihovi profili i da neću ulaziti u njihovu intimu. Pa, tko bi imao vremena njih stotinjak (a kasnije sve više) kontinuirano pratiti! Ujedno mi je to bio i poticaj da učenicima objasnim tko i kako može gledati njihove profile, što se sve može pronaći o svakom pojedinom učeniku, te sam ih usmjerila ka većoj zaštiti privatnosti prilikom objava tekstova tako i slika.

Obradili smo i temu otvaranja profila na tuđe ime. Tome doprinosi i mogućnost otvaranja mail adrese na Gmail-u pod bilo kojim imenom, a onda i bez problema otvaranje Facebook profila. Jedina mogućnost provjere je neko pitanje za koje znate da samo ta osoba zna odgovor.

Na Facebook-u postoje razne igrice koje oni igraju i koje ih potiču na što veći broj prijatelja te ih tako „prisiljavaju“ pristati na prijateljstva i onih koje inače ne bi prihvatili. I o ovome problemu smo razgovarali, te je jedna od tema bila što i kako reagirati ako ih netko počne vrijeđati ili ucjenjivati na bilo koji način putem Facebook-a.

Poučena pozitivnim primjerom profila škole, dvije nastavnice i ja krenule smo s izvannastavnom aktivnošću vođenja foto grupe. Na profilu „fotografi Smiljevac“ smo objavljivali fotografije koje su učenici snimali, organizirali tematske albume koji su bili svima vidljivi. Sve obavijesti o foto grupi smo tamo postavljale. Na kraju školske godine organizirali smo izložbu učeničkih fotografija. Nismo mogli sve izložiti, pa su učenici putem Facebook-a birali njima najdraže fotografije. Da da bi to bilo što profesionalnije, pomogli su nam i poznati zadarski fotografi koji su se pridružili našem profilu i stručno ocjenjivali fotografije. Tako smo iskoristili mogućnosti društvene mreže za održavanje dijela nastave.

Zanimljivo je približiti se djeci na ovaj način. Jasno, uvijek treba balansirati između svog autoriteta i doze prijateljstva putem mreže. Uvijek se nađe netko tko pita nešto u vezi škole, nastave, ili nešto slično. Ne bih preporučila prijateljstvo s učenicima na vlastitom profilu, ali na ovaj način je to korisno jer osigurava veću slobodu učenicima i nastavniku.

Biografija autora:

Marina Kulaš, rođena 12. lipnja 1967. u Rijeci. Živjela sam u Zagrebu gdje završavam i Elektrotehnički fakultet 1990. godine – smjer industrijska elektronika. Udajem se i selim u Zadar. Od 1993. godine radim u Osnovnoj školi Smiljevac u Zadru kao nastavnica informatike. U mentora sam promovirana 2007. godine.